

[Berlau]

bleres uddannelse. Men det har man aldrig været interesseret i; man foretrækker at have et system, hvor man har nogle generationers ungdomsarbejdsløshed også frem i tiden. I tusindvis af unge mennesker er gennem 1970'erne og 1980'erne blevet tvunget ud i ungdomsarbejdsløsheden og på den måde blevet tabte generationer. Folketinget har aldrig udvist bare den mindste smule interesse for at lovsikre, at der kommer et fast tilbud om uddannelse. Tværtimod har man haft ønsket om at have en fortsat ungdomsarbejdsløshed.

Det havde også været væsentlig bedre, om man havde kigget på den økonomiske side af sagen og spurgt: Er det ikke på tide, vi ser i øjnene, at vi er nødt til at sikre dem, der er færdige med skolen og skal ud at trænes til deres arbejdsliv, en økonomisk mulighed for at overleve? Det har man ingen planer om. Man fortsætter i den sædvanlige skure om, at de, der er ude i et uddannelsesforløb, stort set må klare sig selv, og så kan der blive en lille smule fra Statens Uddannelsesstøtte, for så vidt de opfylder nogle særlige kriterier om, at deres forældre er rimelig fattige.

Den tendens fortsætter. Vi har fra Fælles Kurs' side flere gange her i Folketinget påpeget og fremsat konkrete forslag om, hvorledes man kan sikre folk, der kommer i uddannelsesforløb, en borgerløn. Borgerlønsprincippet, som vi har forelagt her i Folketinget, og som et stort flertal desværre ikke synes er særlig genialt, vil – det jeg gerne gentage her – være med til at sikre, at alle mennesker bliver stillet lige, når det drejer sig om uddannelse.

Vi har også sagt, at vi, for så vidt det drejer sig om faglige uddannelser, er villige til at kigge på nøjagtige beløb for, hvad det vil koste at tildele de unge mennesker en uddannelsesløn. Men det er man ikke interesseret i; man er interesseret i nu at få genetableret den forhadte mesterlære; man er interesseret i at få genetableret en arbejdskraft, som mere er tilpasset dansk erhvervsliv, end den er tilpasset danskerne. Uddannelsessystemet i Danmark tager jo desværre udgangspunkt i, at det skal være virksomhedernes økonomi, der er afgørende for, hvilke uddannelser man skal have i Danmark, og ikke menneskenes behov. Det er det, der har været kendetegnet i mesterlæreuddannelsen, og det er stort set det, som nu skal genetableres, med nogle små nuancer.

Vi er derfor ikke særlig positive over for disse forslag. Vi mener, de vil være til skade for ungdommen, og vi mener rent faktisk også, de vil være til skade for dansk erhvervsliv på længere sigt, men dansk erhvervsliv har jo den kedelige tendens, at det er utrolig kortsynet i mange situationer. Vi ved, at vi i 1990'erne kommer til at justere uddannelsessystemet, fordi dansk erhvervsliv vil have behov for en anden type uddannelser i løbet af 1990'erne og omkring årtusindskiftet, og så kan Folketinget en gang til genoptage denne debat, men måske med et andet udgangspunkt, fordi erhvervslivet har stillet nogle andre krav, hvorimod de arme mennesker, man sender igennem uddannelsessystemet i dag, kommer til at lide den samme kranke skæbne som de, der gik igennem uddannelsessystemet gennem 1950'erne og 1960'erne – man kan jo bare se på Folketinget. Desværre vil man kunne se, at det er korrekt, hvad jeg siger, når jeg hævder, at det er en elendig form for uddannelse, man har givet folk gennem 1950'erne og 1960'erne. Man burde have opretholdt efg-uddannelsen, man burde have sikret, at efg-uddannelsen var blevet afgørende inden for de faglige uddannelser, og man burde have givet de unge en uddannelsesløn, så de kunne eksistere som fornuftige og selvstændige mennesker i den periode, hvori de var under uddannelse. Det ville man ikke, og det beklager vi naturligvis dybt.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne takke for den brede tilslutning, der har været til hovedlinjerne i det, som regeringen her har lagt frem. Jeg vil gerne deltage i anerkendelsen af det arbejde, der er gjort i Nordskov Nielsen-udvalget. Jeg vil gerne nu røbe, at den første, jeg hørte, da jeg havde fremsendt forslagene til høring i efteråret, var Nordskov Nielsen, og de ti punkter, der kom ned på mit papir ved den lejlighed, har været retningsgivende lige siden. Så også efter, at udvalget var færdigt, har formanden, Nordskov Nielsen, haft betydelig indflydelse på slagets gang.

Jeg vil også gerne takke for, at flere ordførere har anerkendt, at regeringen og Folketinget naturligvis ikke er ekspeditionskontorer. Det er berettiget, at regeringen efter at have fået et forslag sætter sit eget præg på det, især når der på visse punkter er betydelige forskelle mellem